

ת"פ 24272/09/18 - מדינת ישראל נגד שושנה אמסלם

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-09-24272 מדינת ישראל נ' אמסלם

לפני כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
המאשימה מדינת ישראל

נגד
הנאשמת שושנה אמסלם

ב"כ המאשימה: עו"ד דניאל שימשילשווילי

ב"כ הנאשמת: עו"ד גבריאל טרוניאשווילי

גזר דין

כללי

1. הנאשמת הורשעה, על פי הודאתה בעובדות כתב האישום, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות סחר בסמים והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית, בשל כך שביום 23.6.18 בשעה 23:45 מכרה סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל 10 גרם לצבי ברודי תמורת 650 ₪. הנאשמת וברודי נפגשו לאחר שתיאמו את פרטי העסקה באמצעות היישומון "טלגראם". הנאשמת הגיעה למקום המפגש ברכבה ולאחר ביצוע העסקה המשיכה בנסיעה עד שעוכבה על ידי כוחות משטרה. באותה עת החזיקה הנאשמת ברכבה 84.33 גרם סם מסוכן מסוג קנבוס, מחולק ל- 18 אריזות, וכן 2.49 גרם סם מסוכן מסוג חשיש וסיגריה מאולתרת המכילה סם מסוג קנבוס.

2. ביום 25.11.18 הציגו הצדדים הסדר טיעון במסגרתו הנאשמת הודתה במיוחס לה בכתב האישום והורשעה. הוסכם כי יוכן תסקיר שירות מבחן בעניינה של הנאשמת וכי אם התסקיר יהיה חיובי, במובן זה שהנאשמת תשתף פעולה עם שירות המבחן, תקבל אחריות לביצוע העבירות ולא יפתחו נגדה נוספים, המאשימה תטען לעונש של שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס, וב"כ הנאשמת יהיה חופשי בטיעונו לעונש.

3. תסקיר שירות מבחן מיום 23.5.19 מלמד כי הנאשמת, ילידת 1966, גרושה ואם לשלושה ילדים, עובדת במועדון פנסיונרים ומתגוררת בגפה. הנאשמת סיימה 11 שנות לימוד, נישאה בגיל 17 והתגרשה בגיל 30. בן זוגה של הנאשמת היה מכור לסמים ולאכזהול, ומערכת היחסים ביניהם הייתה מורכבת ורווית אלימות מצדו. לאורך השנים עבדה הנאשמת בעבודות מזדמנות לפרקים, נתמכה בקצבת המוסד לביטוח לאומי, ובשנים האחרונות היא עובדת במועדון פנסיונרים, שעיקר פעילותו סביב משחקי מזל.

לאורך חייה ידעה הנאשמת משברים שהשפיעו על מצבה הנפשי ועל יכולותיה התפקודיות. היא קיבלה טיפול תרופתי,

אך סירבה לקשר טיפולי בתחום הנפשי. הנאשמת עושה שימוש יומי בקנאביס מזה מספר שנים כדרך להתמודד עם החרדות מהן סובלת וכן נוהגת להמר עד כדי אובדן שליטה וצוברת חובות. בדיקה לאיתור שרידי סם שנערכה לה הצביעה על שימוש בקנביס. להערכת שירות המבחן, השימוש בסמים הוא ניסיון להתמודד עם קשיים רגשיים שמקורם בטרומות שחוותה הנאשמת במערכת המשפטית.

לנאשמת אין עבר פלילי ושירות המבחן התרשם כי ברקע לביצוע העבירות עומדים החמרה במצבה הנפשי של הנאשמת בשל רמת חרדה גבוהה, שימוש יומיומי בסמים והפסד סכום כסף גדול במשחקי הימורים. הנאשמת ביצעה את העבירות כדרך להשיג רווחים מהירים באמצעות מכירת סמים מבלי לחשוב על השלכות מעשיה.

הנאשמת הביעה חרטה על מעשיה אך לצד זאת חוותה את ההליך הפלילי ואת המעצר כגורם מטלטל וכתגובה לא מידתית לעבירות שביצעה. היא התקשתה להבין את חומרת העבירות, הביעה עמדה מצמצמת ומטשטשת ביחס אליהן וכן הביעה עמדה המצדיקה שימוש בקנביס.

על אף שהנאשמת ביטאה באופן ראשוני הכרה בהתמכרותה להימורים ונזקקות לטיפול בדפוסים אלה, היא גילתה מודעות נמוכה באשר להתנהלותה והתקשתה להבין את הקשר בין התנהלותה לתוצאותיה.

שירות המבחן העריך כי ללא שילובה של הנאשמת בטיפול, קיים סיכון גבוהה להישנות ביצוע עבירות, אך התלבט ביחס ליכולת שלה להיעזר בקשר טיפולי. על אף האמור, בשל השפעתו המטלטלת של ההליך הפלילי הומלץ על עריכת ניסיון טיפולי ושמיעת הטיעונים לעונש נדחתה לשם כך.

4. תסקיר שירות מבחן מיום 6.10.19 מלמד כי לנאשמת נערך ראיון התאמה ביחידה לטיפול בהתמכרויות באזור מגוריה, שבו התייחסה לדפוסית התמכרותה באופן מצמצם, אך הראתה נכונות ראשונית לקבל עזרה בתחום ההתמכרות להימורים. לצד זאת, הנאשמת גילתה התנגדות להפסיק שימוש בחומרים משני תודעה כמו קנביס ותרופות הרגעה. בדיקות נוספות לאיתור שרידי סם שנערכו לה הצביעו על המשך שימוש בקנביס.

שירות המבחן התרשם כי על אף הקושי של הנאשמת לערוך שינוי משמעותי בחייה והגם שהיא הביעה התנגדות לערוך את הסידורים הפרוצדוראליים הנדרשים לשם שילובה בטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות, היא עורכת מאמצים לשתף פעולה וההליך הפלילי מהווה גורם מדרבן עבורה. לפיכך הומלץ על דחייה נוספת של הדיון על מנת לאפשר לנאשמת להשתלב בטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות, והדיון נדחה לשם כך.

5. תסקיר משלים מיום 26.1.20 מלמד כי במהלך תקופת הדחיה הנאשמת לא ערכה את הסידורים הפרוצדוראליים הנדרשים לצורך השתתפות בטיפול ביחידה להתמכרויות, דבר שסיכל את האפשרות לטפל בה בדרך זו. הנאשמת המשיכה למסור בדיקות לאיתור שרידי סמים, שכולן נמצאו חיוביות לקנאביס.

כאפשרות חלופית הופנתה הנאשמת למכון הירושלמי לתחלואה כפולה, אך סירבה לדרישת היסוד של המכון בנוגע להפסקת צריכת סמים והתנגדה לגמילה במסגרת "אישפוזית". הנאשמת הביעה התנגדות לטיפול וטענה כי בשלב זה של חייה היא אינה פנויה להשתלב בתהליך טיפולי כוללני במסגרת פנימייה. גם ילדיה של הנאשמת ביטאו התנגדותם לכך.

שירות המבחן סיכם התרשמותו לפיה הנאשמת סובלת מקשיים רגשיים וכי בשנים האחרונות פיתחה התמכרות לסמים, מוכרת למרכז בריאות הנפש ומטופלת תרופתית. היא הצליחה לשתף פעולה בהגעה לפגישות בשירות המבחן, אך התנגדה למהלך טיפולי מעמיק יותר והביעה רצון לסיום את ההליך המשפטי. לפיכך, נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית בעניינה של הנאשמת, ולאור העובדה כי מדובר בעבירה ראשונה ובשל החשש שכליאה בבית סוהר עלולה לגרום להידרדרות נוספת של הנאשמת, הומלץ לגזור עליה מאסר בעבודות שירות לצד מאסר על תנאי.

6. בין לבין, בהתאם לתוכנו של הסדר הטיעון, התבקשה חוות דעת הממונה על עבודות השירות בעניינה של הנאשמת.

הנאשמת זומנה מספר רב של פעמים לראיון אצל הממונה על עבודות השירות, וניתנו לה הזדמנויות חוזרות ונשנות להתייצב לראיון, אך הנאשמת נמנעה מלהתייצב. לטענת ההגנה, כאשר בסופו של דבר התייצבה לראיון, לא הביאה עמה את מסמכים הרפואיים הנדרשים. לנאשמת ניתנו הזדמנויות נוספות להתייצב לראיון עם המסמכים הרפואיים החסרים, אך היא נמנעה מלהתייצב לפגישות שאליהן זומנה.

7. המאשימה ביקשה לקבוע בעניינה של הנאשמת מתחם עונש הולם שבין שמונה חודשי מאסר בעבודות שירות לשמונה- עשר חודשי מאסר בפועל וביקשה למקם את עונשה של הנאשמת בתחתית המתחם, לצד מאסר מותנה, קנס והתחייבות, ומשלא התייצבה לפני הממונה על עבודות השירות, ביקשה המאשימה לגזור על הנאשמת עונש מאסר בפועל. ב"כ המאשימה הדגיש את הערכים המוגנים באמצעות העבירות, את העובדה שהנאשמת לא ניצלה את ההזדמנויות שניתנו לה לשתף פעולה באופן מלא עם הליך טיפול שיקומי ואת אי שיתוף הפעולה של הנאשמת עם הממונה על עבודות השירות. לצד זאת צוינו כנסיבות מקלות הודאתה של הנאשמת במיוחס לה, היעדרו של עבר פלילי ונסיבות חייה המורכבות.

8. ב"כ הנאשמת הדגיש בטיעונו לעונש את העובדה כי לאחרונה הנאשמת קיבלה רישיון לשימוש בקנביס רפואי, כי יש בכך כדי לשנות את פני הדברים וביקש לשלוח את הנאשמת לראיון נוסף בשירות המבחן, אך בקשתו נדחתה. ב"כ הנאשמת ביקש להימנע מהטלת מאסר בפועל על הנאשמת וביקש לגזור עליה עונש צופה פני עתיד בלבד תוך שהדגיש את הודאתה במיוחס לה בהזדמנות ראשונה, קבלת אחריות על מעשיה, את נסיבות חייה המורכבות והקשות, את מצבה הנפשי, עברה הנקי וחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות.

מטעם ההגנה הוגשו הרישיון לשימוש בקנביס ומסמכים רפואיים בעניינה של הנאשמת.

9. הנאשמת בדברה האחרון התנצלה על מעשיה, הסבירה כי מעדה לראשונה בחייה וביקשה מבית המשפט להתחשב במצבה.

מתחם העונש ההולם

10. עבירות סמים נועדו למנוע את הנזקים הישירים והעקיפים הנגרמים כתוצאה משימוש בסמים. השימוש בסמים פוגע פגיעה פיזית ונפשית במשתמשים עצמם, ויש לו השלכות פוגעניות גם על בני משפחותיהם של המשתמשים, על

סביבתם הקרובה ולבסוף הוא פוגע בחברה כולה (ראו ע"פ 1635/14 **יהודה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנוב 21.8.14)). בנוסף צריכת סמים קבועה מחייבת משאבים כספיים לא מבוטלים וגוררת בעקבותיה, לעיתים קרובות, ביצוע עבירות נוספות, שתכליתן לממן את צריכת הסמים.

11. עסקת הסמים שביצעה הנאשמת סוכמה באמצעות היישומון "טלגראם". מדובר בעבירה שדרשה תכנון מוקדם ויש בה מידה של תחכום בשל מאפייניו של היישומון, המאפשרים תקשורת בדרך מוצפנת המקשה על רשויות האכיפה לאתר את העבירות ואת העבריינים. הנאשמת היא שיזמה את ביצוע העבירות כשפרסמה את מרכולתה ביישומון. אין מדובר בעסקת סמים מזדמנת או אקראית, אלא בהצטרפות של הנאשמת למסגרת מאורגנת של סחר בסמים, שיש בה משום "הצהרת כוונות" מצדה של הנאשמת.

12. הנאשמת מכרה לקונה סם מסוג קנביס, שמקובל להתייחס אליו כאל "סם קל", וגם הכמות שמכרה אינה גדולה. עם זאת, ברכבה של הנאשמת נמצאה כמות משמעותית נוספת של סמים, כשהיא מחלוקת למנות רבות, עובדה המלמדת על תכניתיה של הנאשמת להמשיך ולהפיץ את הסמים ולא רק לצרוך אותם בעצמה. למרבה המזל, סמים אלה נתפסו על ידי המשטרה והפצתם נמנעה.

13. עיון בפסיקה מלמד כי בגין עבירות של סחר בסם מסוג קנביס בהיקפים דומים נגזרו עונשים הכוללים רכיב מהותי של מאסר בפועל או בעבודות שירות. ראו למשל רע"פ 3627/13 **שדה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנוב 22.5.13); רע"פ 114/19 **שצ'רבוקוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנוב 13.1.19); רע"פ 4144/15 **אבו אלטיף נ' מדינת ישראל** (פורסם בנוב 16.6.15); עפ"ג (ב"ש) 13427-04-13 **קדוש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנוב 2.9.13); עפ"ג (מרכז) 7858-11-09 **אבו ענאם נ' מדינת ישראל** (פורסם בנוב 20.1.10) ורע"פ 4687/15 **פלג נ' מדינת ישראל** (פורסם בנוב 13.8.15), שם אושר מתחם עונש הולם שבין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות לחמישה-עשר חודשי מאסר בפועל בגין כל אירוע של סחר בקנביס.

14. לנוכח האמור לעיל מתחם העונש ההולם את המעשים שביצעה הנאשמת הוא בין שבעה חודשי מאסר בפועל, שיכול ויבוצעו בעבודות שירות, לשנים-עשר חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס ופסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה.

העבירות שביצעה הנאשמת בוצעו מתוך מניע כלכלי ורצון בהשגת רווח מהיר. לפיכך, ישנה חשיבות לכלול בתוך העונש שיוטל עליה רכיב ענישה בעל היבטים כספיים, שיבטא את חוסר הכדאיות שבביצוע העבירה גם בהיבט הכלכלי. עם זאת, בקביעת גובה הקנס אתחשב גם במצבה הכלכלי של הנאשמת כפי שעולה מתוך תסקירי שירות המבחן.

העונש המתאים לנאשמת

15. לזכות הנאשמת אזקוף את עברה הנקי, וכן אשקול לקולא את נסיבות חייה המורכבות ומצבה הנפשי שוודאי הייתה להם השפעה על התנהלותה ועל אימוץ דרכי התמודדות שוליות כגון שימוש בסמים והימורים.

16. עוד אשקול לקולא את הודאתה של הנאשמת בביצוע העבירות כבר בראשית ההליך, שהיה בה כדי לחסוך, במידה מסוימת, בזמן שיפוטי. עם זאת, הגם שהנאשמת מקבלת אחריות פורמאלית על ביצוע העבירות, היא מצמצמת מאד מחומרתן עד כי נראה שמתקשה להבין לעומק את הפסול והסכנה הכרוכים במעשים מסוג זה.

17. הנאשמת מכורה לסמים ולהימורים, וניסיונות שירות המבחן לשלבה בהליכים טיפוליים מסוגים שונים כשלו עקב חוסר שיתוף הפעולה של הנאשמת.

ההגנה טענה כי העובדה שהנאשמת קיבלה רישיון לשימוש בקנביס רפואי, שינתה את פני הדברים וכי היה מקום להחזירה לניסיון טיפולי נוסף אצל שירות המבחן. בקשה זו נדחתה מן הטעם שהקשיים בהתנהלותה של הנאשמת והצורך לטפל בנטייתה להתמכרות לא היו רק בהיבט של שימוש בסמים אלא גם בהתמכרות להימורים, בהשפעה של שני אלה על מצבה הנפשי ובהשפעה של מצבה הנפשי על עומק השימוש בסמים ובהימורים. כך או כך, הנאשמת נאותה לקבל טיפול תרופתי בלבד ולא הצליחה לאזור כוחות לתהליך טיפולי מעמיק יותר, קבוצתי או פרטני, כפי שגורמי המקצוע העריכו שנחוץ לה. לאורך הדרך הנאשמת אמנם הביעה רצון מילולי בטיפול, אך בפועל לא עשתה דבר כדי לסייע בקידום הנושא, ואף העמידה קשיים ומכשולים שמנעו את קיום הדרישות הבסיסיות הנחוצות לצורך התחלת הטיפול. משכך, רמת הסיכון להתנהלות שולית ולהישנות ביצוע עבירות עודנה קיימת, והיא מחייבת מתן משקל לשיקולי הרתעה אישית, שיבואו לביטוי בתוך מתחם העונש ההולם. עם זאת אתחשב בכך שמאז ביצוע העבירות לא נפתחו נגד הנאשמת תיקים נוספים.

18. מכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה מחייב את גזירת עונשה של הנאשמת סמוך לתחתית מתחם העונש ההולם. אודה כי סברתי שהעונש המתאים לנאשמת הוא שמונה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות ומאסר מותנה, ואולם בהעדר אפשרות לגזור עונש שירוצה בעבודות שירות, בשל חוסר שיתוף פעולה של הנאשמת עם הממונה על עבודות השירות, אין מנוס מלגזור עליה עונש של מאסר בפועל. ענישה צופת פני עתיד בלבד אינה הולמת את נסיבות ביצוע העבירה וחורגת ממתחם העונש ההולם, בשעה שלא מתקיימות במקרה דנן נסיבות המצדיקות חריגה מן המתחם.

19. אני גוזרת על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. שבעה חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרה בתיק זה על פי רישומי שב"ס.

הנאשמת תתאם כניסתה למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא תקבל הנאשמת הנחיה אחרת, עליה להתייצב לריצוי עונשה ביום 11.10.20 בשעה 9:00 בבית הסוהר נווה תרצה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

ב. חמישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורה, שלא תעבור עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג - 1973, למעט החזקת סמים לצריכה עצמית וכלים.

ג. חודש מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורה, שלא תעבור עבירה של החזקת סמים לצריכה עצמית או כלים לפי פקודת הסמים המסוכנים.

ד. קנס בסך 1,500 ₪ או 15 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בשלושה תשלומים חודשיים שווים ורצופים, הראשון עד ליום 1.10.20 והבאים עד ל-1 בכל חודש עוקב. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו תעמוד מלוא יתרת הקנס לפירעון מידי.

20. הסמים יושמדו.

21. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

22. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ט"ו אב תש"פ, 05 אוגוסט 2020, בנוכחות הצדדים.